

ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN GENEL AMAÇ VE İLKELERİNDEN HABERDARLIK DÜZEYLERİ

Erdal TOPRAKÇI* Hilal YÜCEL**

Asuman BİLBAY¹ Esen BAĞCIVAN²

İlknur ÇAKIRER³ İlkey BAYRAKTUTAN⁴

Öz

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin Millî Eğitimin Genel Amaçları ve İlkelerinden (MEGAİ) haberdarlık düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, betimsel bir çalışmadır. Veri toplamak için hazırlanan form, Sivas'ta görev yapan 429 öğretmen ve C.Ü. Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan 266 öğretmen adayına uygulanmıştır. Uygulama sonucunda genel olarak öğretmen adayları MEGAİ'den, öğretmenlere göre daha fazla haberdar görünmektedir. Ayrıca MEGAİ içinde yer alan kavramlardan olan Atatürk ilkelerinden haberdarlık düzeylerinin düşük olması, yöneticilik deneyimi olmayanların ve mühendislik fakültesi mezunu öğretmenlerin MEGAİ'yi bilme oranlarının fazla çıkması da araştırmanın şaşırtıcı sonuçlarından. Sonuçlar temelinde; öğretmen ve öğretmen adaylarının MEGAİ'yi bilmesinin öğretmenlerin denetiminde bir ölçüt olarak bulundurulması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Türk Millî Eğitiminin Genel Amaç ve İlkeleri, öğretmen adayı, öğretmen, Atatürk ilkeleri.

Abstract

This study aimed at determining the awareness levels of teachers and candidate teachers about The Overall Objectives and Principles of National Education (OOPNE). This is a descriptive study. The questionnaire forms were applied to 429 teachers and 266 candidate teachers. Results show that the candidate teachers are more aware of the OOPNE. Other surprising results are found as that low awareness level of Atatürk's principles, higher awareness level of teachers who haven't got principalship experience and engineering faculty graduates. On the basis of results, it may be recommended to be a criterion of to know OOPNE in the supervision of the teachers.

Keywords: The Overall Objectives and Principles of National Education, candidate teacher, teacher, Atatürk's principles.

Yazışma adresi: * Doç. Dr., C.Ü. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, erdaltoprakci@gmail.com;

** Arş. Gör., C.Ü. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü; ^{1,2,3,4} Öğretmen

Toplum, ortak çizgiler üzerinde, ortak ruhla ve ortak hedeflere doğru çalıştıkları için bir arada duran ve birbirine tutunan insanların toplamıdır (Dewey, 2008: 28). Bu temel çıkarları sağlamak için toplumda; bir takım örgütler (kurumlar) oluşturularak gereksinimler karşılanmaya çalışılır. Bu kurum veya örgütlerden biri de toplumun ihtiyacı olan bireylerin yetiştirilmesi görevini üstlenen eğitimidir. Eğitim; yeni yetişen kuşakları toplum hayatına hazırlamak amacıyla onların gerekli bilgi, beceri ve anlayışı kazanmalarına ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliğidir (Demirtaş ve Güneş, 2002: 47). Eğitimin toplum için vazgeçilmez bir örgüt olduğu düşünüldüğünde; bütün toplumlar için kabul edilebilecek temelde gerçekleştirilmeye çalışılan en genel amacı; yetişmekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmektir. Her toplum/ülke bu amacı farklı şekillerde ifade edebilmektedir. Türkiye açısından bu amaç, 1973 yılında kabul edilen, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen “Millî Eğitimin Genel Amaçları ve İlkeleri (MEGAİ)” başlığında ifadelendirilmiştir.

Türk eğitimine yön vermek bakımından önemli bir pozisyona sahip olmakla birlikte, MEGAİ hakkında yapılan çalışmaların sayısı oldukça azdır. Onüçler (1995) tarafından yapılan “Öğrencilerin Başarı Algılamaları İle Türk Millî Eğitimi'nin Amaçları Arasındaki Tutarlılık” ve İçer (1997)'in yaptığı “Türkiye’de Eğitim Sisteminin Genel Amaçları ve Temel İlkelerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezleri bu çalışmalar arasında sayılabilir. Bunların dışında Karagözoğlu (2003)'nin “Eğitim Sistemimizde Öğretmen Yetiştirme Politikamıza Genel Bakış” isimli makalesinde Millî Eğitim Temel Kanunu'nun, eğitim felsefimizin ne olduğuna ve yetiştirilecek "insan modeli"nin özelliklerine gönderme yaptığına ilişkin tespitler yapılmıştır. Erdem (2008) tarafından yapılan “Örgün Eğitimde Kullanılan Ders Kitaplarıyla Türk Millî Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri Arasındaki İlişki” isimli çalışmada örgün eğitimde kullanılan ders kitaplarıyla Millî Eğitimin amaçları ve temel ilkeleri arasında doğrusal bir ilişki olduğu tespitinde bulunulmuştur. Diğer yandan, Turan (2001) tarafından yapılan “Liselerde okutulması önerilen tarih ders kitaplarının içeriğinin Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarıyla tutarlılığı” adlı tezde, MEB'in amaçları ile söz konusu kitaplar arasında tutarsızlık olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan çalışmaların nitelikleri incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitim sisteminin temelini oluşturan MEGAİ'den ne kadar haberdar olduklarına dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı; eğitim örgütünün üyeleri olmaya aday olan eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin ve

hâlen öğretmenlik yapanların MEGAI'den ne kadar haberdar olduklarının tespit edilmesi suretiyle var olabilecek eksiklikleri temelinde tamamlayıcı önlemler geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi ve mecazlar yoluyla nitel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2005:187–207)'e göre doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi iken; mecazlar yoluyla nitel veri toplama tekniği, bir kavram veya bir terimin belirli bir benzerliği ifade etmek amacıyla farklı bir içeriğe uygulanmasıdır. Çalışmada ilk olarak MEGAI incelenmiştir. Bu inceleme sırasında, aynı anlama gelen amaç ve ilkelerden yalnızca birine yer verilerek (Örneğin; ilkelerde yer alan “Laiklik” ilkesi, genel amaçlarda da “Atatürk ilkelerine bağlı” ifadesinde yer aldığı için yalnızca bir kere alınmıştır) ve amaçlar ile ilkeleri ifade ettiği düşünülen toplam 37 anahtar kavram belirlenerek bir “kavram listesi” oluşturulmuştur.

Daha sonra araştırmacılar tarafından karikatür, fıkra, fabl, fotoğraf gibi mecazlar incelenerek; kavram listesindeki 37 anahtar kavramı yansıtılabileceği varsayılan toplam 37 tane mecaz (karikatür, fıkra, fabl, fotoğraf) belirlenmiştir. Anahtar kavramlarla, mecazların eşleştirilmesi sonucunda hazırlanan çalışma formunun güvenilirliğini artırmak amacıyla doküman, “çeşitleme yöntemi” ile öğretmen adayı ve öğretmenlerden oluşan 176 katılımcı tarafından ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yıldırım ve Şimşek (2005: 267)'e göre çeşitleme yöntemi, gerçeğin farklı yönlerini ve oluşumlarını öğrenebilmek için araştırmacının, araştırdığı olay ve olguya ilişkin farklı bakış açılarını, farklı anlamları, farklı göstergeleri ve kaynakları ortaya çıkarmasıdır. Değerlendirme sonucuna göre 4 anahtar kavram benzerleriyle birleştirilmiş, 9 anahtar kavramla uyumsuz bulunan 9 mecaz ise; araştırmacıların görüşleri temelinde yenileriyle değiştirilmiş ve 33 anahtar kavramdan oluşan “kavram listesi” oluşturulmuştur (Bkz: Tablo 1). Bu listedeki (MEGAI'yi niteleyen) ifadelerin de içinde olduğu üç seçeneqli bir ölçek geliştirilmiş ve diğer iki seçeneğin mecazı anlatan, ancak MEGAI'de yer almayan ifadelerden oluşması sağlanmıştır. Böylelikle MEGAI'nin yer aldığı karikatür, fıkra, fabl ve fotoğraflarla destekli bir çalışma formu ile yanıtlayanların kendilerini sınav edildikleri şeklindeki olası bir ruh haline yaklaştırmadan onlardan bilgi alınmaya çalışılmıştır. Öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri üzerinde etkili olacağı

düşünülen bir takım değişkenler de (öğretmen adayları için “cinsiyet, bölüm, amaçların uygulanma düzeyi” ve öğretmenler için ise “cinsiyet, branş, kıdem, yöneticilik deneyimi, mezun olunan fakülte ve amaçların uygulanma düzeyi) eklenerek forma son hali verilmiştir.

Tüm bu aşamalar sonrasında hazırlanan çalışma formu, MEGAI'nin öğretmen ve Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan öğretmen adayları tarafından bilinme düzeylerini saptamak amacıyla uygulanmasına geçilmiştir. Uygulama sonucunda, çalışma formunu oluşturan 33 kavram için verilen doğru ve yanlış cevapların frekans ve yüzdeleri tablolarla sunulurken, 33 madde ile cevabı veren kişi sayısının (N) çarpılması ($33 \times N$) üzerinden hareket edilmiştir. Çalışmanın evrenini Sivas ilinde görev yapan öğretmenler (6622) ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan öğretmen adayları (700) oluştururken; örnekleme, nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örnekleme tekniklerinden “maksimum çeşitlilik örnekleme”ne dayalı olarak oluşturulmuştur. Bu örnekleme türündeki temel anlayış, göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örneklemeyle çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005:108). Bu amaçla belirlenen Sivas ilinde görev yapan 429 öğretmen ve C.Ü. Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan 266 öğretmen adayı örnekleme alınmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

MEGAI'yi ifade eden kavramlarla mecazların eşleştirilmesi sonucunda oluşturulan çalışma formu, örnekleme alınan öğretmenlere ve öğretmen adaylarına uygulanmış ve ulaşılan veriler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1'deki veriler genel olarak değerlendirildiğinde; MEGAI'den haberdar olma düzeyleri öğretmen adayları için %69,1 iken, öğretmenler için ise bu oran %64,7'dir. Oranlardan da anlaşılacağı gibi, öğretmen adayları hâlen görev yapan öğretmenlere göre belirlenen kavramlardan daha çok haberdar görünmektedir. Bunun bir sebebi, öğretmen adaylarının bilgilerinin öğretmenlere oranla daha yeni olması olabilir. Diğer yandan gerek öğretmenler gerekse öğretmen adaylarının % 30'un üstünde bir oranla genel olarak amaçları bilmediği göz önüne alındığında, gerek hâli hazırdaki öğretmen yetiştirme programlarında gerekse geçmişteki programlarda bu konuya yeterince önem verilmediği gibi bir tespate gidilebilir.

Tablo 1.

Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

KAVRAMLAR	ÖĞRETMEN ADAYLARI				ÖĞRETMENLER			
	Doğru cevap		Yanlış cevap		Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Birlikte iş görme alışkanlığı kazanmak suretiyle hayata hazırlamak	147	55,3	119	44,7	253	59,	176	41,
2. Milliyetçilik	245	92,1	21	7,9	394	91,8	35	8,2
3. Zihnen sağlıklı bireyler yetiştirmek	177	66,5	89	33,5	312	72,7	117	27,3
4. Yeniliklere açık bireyler yetiştirmek	159	59,8	107	40,2	265	61,8	164	38,2
5. Okul aile işbirliği	225	84,6	41	15,4	335	78,1	94	21,9
6. Laiklik	123	46,2	143	53,8	143	33,3	286	66,7
7. Bedenen sağlıklı bireyler yetiştirmek	91	34,2	175	65,8	71	16,6	358	83,4
8. Hür düşünen bireyler yetiştirmek	224	84,2	42	15,8	341	79,5	88	20,5
9. Devletçilik	156	58,6	110	41,4	215	50,1	214	49,9
10. İnkılâpçılık	235	88,3	31	11,7	357	83,2	72	16,8
11. Bilimsellik	204	76,7	62	23,3	257	59,9	172	40,1
12. Planlılık	236	88,7	30	11,3	344	80,2	85	19,8
13. Kişilik ve teşebbüse değer veren bireyler yetiştirmek	55	20,7	211	79,3	131	30,5	298	69,5
14. Bireyleri ilgi istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda yetiştirmek	223	83,8	43	16,2	372	86,7	57	13,3
15. Ruh ve duygusal yönden sağlıklı bireyler yetiştirmek	175	65,8	91	34,2	271	63,2	158	36,8
16. Fırsat ve imkân eşitliği	190	71,4	76	28,6	257	59,9	172	40,1

17. Genellik ve eşitlik	212	79,7	54	20,3	332	77,4	97	22,6
18. Ahlaki ve manevi değerleri benimseyen bireyler yetiştirmek	242	91,	24	9,	378	88,1	51	11,9
19. Aile sevgisi	75	28,2	191	71,8	88	20,5	341	79,5
20. Karma eğitim	46	17,3	220	82,7	62	14,5	367	85,5
21. Süreklilik	171	64,3	95	35,7	298	69,5	131	30,5
22. Toplumun ve bireyin mutluluğu için meslek sahibi olmak	215	80,8	51	19,2	293	68,3	136	31,7
23. Görev ve sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmek	234	88,	32	12,	364	84,8	65	15,2
24. Demokrasi	207	77,8	59	22,2	334	77,9	95	22,1
25. Halkçılık	167	62,8	99	37,2	232	54,1	197	45,9
26. Ferdin ve toplumun ihtiyaçları	194	72,9	72	27,1	293	68,3	136	31,7
27. İnsan haklarına saygılı bireyler yetiştirmek	171	64,3	95	35,7	266	62,	163	38,
28. Vatan sevgisi	190	71,4	76	28,6	253	59,	176	41,
29. Cumhuriyetçilik	135	50,8	131	49,2	208	48,5	221	51,5
30. Geniş dünya görüşüne sahip bireyler yetiştirmek	247	92,9	19	7,1	399	93,	30	7,
31. Eğitim hakkı	251	94,4	15	5,6	356	83,	73	17,
32. Her yerde eğitim	195	73,3	71	26,7	300	69,9	129	30,1
33. Yapıcı, yaratıcı ve verimli bireyler yetiştirmek	251	94,4	15	5,6	380	88,6	49	11,4
TOPLAM	6068	69,1	2710	30,9	9154	64,7	5003	35,3

Kavramların bilinme yüzdeleri tek tek incelendiğinde ise; “Eğitim Hakkı” ve “Yapıcı, Yaratıcı ve Verimli Bireyler Yetiştirmek” kavramları öğretmen adayları tarafından %94,4 ile ve “Geniş Dünya Görüşüne Sahip Kişiler Yetiştirmek” kavramı da öğretmenler tarafından %93 ile en çok bilinen kavramlar olarak ortaya çıkmaktadır. Eğitim hakkı, evrensel, bölünemez, devredilemez ve öteki insan haklarıyla karşılıklı ilişki içinde olan insan hakkıdır (Düzcan ve Zencir, 2004).

Eğitim hakkının; ekonomik, sosyal ve kültürel hakların içinde yer alması, eğitimin bu haklarla yakın bir ilişki içinde bulunduğuna işaret eder. “Eğitim hakkı sağlanmadan diğer hakları gerçekleştirmek mümkün olmaz (Okçu, 2007)” ifadesiyle de önemi vurgulanan “eğitim hakkı” kavramı bu yönleriyle en çok bilinen kavram olabileceği gibi; ülkemizde özellikle kız çocukları olmak üzere birçok çocuğun eğitim hakkından yararlanamaması sebebiyle yapılan kampanyalar ve reklâmlar da bu kavramın öğretmen ve öğretmen adayları tarafından bilinmesinde etkili olabilir. Yine en çok bilinen kavramlar olarak ortaya çıkan “Yapıcı, Yaratıcı ve Verimli Bireyler Yetiştirmek” ve “Geniş Dünya Görüşüne Sahip Kişiler Yetiştirmek” kavramları da, yeni hazırlanan eğitim programlarının ezbercilikten uzak, yaparak yaşayarak öğrenmeye imkân verecek şekilde hazırlanıyor olması, eğitim sisteminin tek düze bireyler yetiştirmektense yaratıcı, üretken ve olaylara farklı açılardan bakabilme yetisine sahip, soran, sorgulayan kişiler yetiştirmeye önem vermesi ve vurgulanması sebebiyle en çok bilinen kavramlar arasında yer alabilir.

Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 15. maddesinde (MEGAİ’de) “Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır” şeklinde ifade edilen “karma eğitim” kavramı ise öğretmen adaylarının sadece %17,3’ü ve öğretmenlerin de yalnızca %14,5’i tarafından bilinerek en az haberdar olunan kavram olarak bulunmuştur. Bunun birkaç nedeni eğitim türüne göre farklılık gösteren bazı okullarda yalnızca kız ya da erkek öğrencilerin okuması olabileceği gibi; “Avrupa ülkeleri ve ABD’de karma eğitimin, öğrencilerin başarısını olumsuz yönde etkilediği ve kız öğrencilerin, erkeklerden geri kalmasına sebep olduğu gerekçesiyle sorgulanmaya başladığı” (Yıldız, 2002) yönündeki bilimden, bilimsel bilgiden uzak tartışmalar ya da ülkemizde de karma eğitime yönelik olumsuz eleştirilerle öğretmenler ve öğretmen adaylarının karma eğitim konusunda yanılığa düşmeleri olabilir.

Yukarıda sözü edilen kavramların dışında, “Birlikte iş görme alışkanlığı kazanmak suretiyle hayata hazırlamak”, “Yeniliklere açık bireyler yetiştirmek”, “Laiklik”, “Bedenen sağlıklı bireyler yetiştirmek”, “Devletçilik”, “Kişilik ve teşebbüse değer veren bireyler yetiştirmek”, “Aile sevgisi” ve “Cumhuriyetçilik” kavramlarının da öğretmen ve öğretmen adayları tarafından diğer kavramlara kıyasla az bilindiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra “Bilimsellik”, “Vatan sevgisi”, “Halkçılık” ve “Fırsat ve İmkân Eşitliği” kavramlarının ise diğer gruba kıyasla, öğretmenler tarafından bilinme oranlarının düşüklüğü vurgulanması gereken bulgulardandır.

Çalışmanın kavramlarından “aile sevgisi” ve “birlikte iş görme alışkanlığı kazanmak suretiyle hayata hazırlamak” kavramlarının az bilinmesine; giderek

bireysel düşünen, modern dönemi yaşamadan post modern döneme geçiş yapmak isteyen ve bunun etkisiyle bencilleşen insanların toplumda ve eğitim sisteminde çoğalmaları birer neden olabilir.

Ayrıca; MEGAİ içinde yer alan kavramlardan olan Atatürk ilkelerinden dört tanesinin, öğretmenler veya öğretmen adayları tarafından bilinme oranları düşük kavramlar arasında yer alması bu araştırma açısından şaşırtıcı ve birçok uğraşlar sonucunda geleneksellikten kurtarılıp, çağdaştırılan ve Atatürk ilkeleri doğrultusunda şekillendirilen eğitim sistemimiz açısından ise üzücü bir durumdur. Her ne kadar Atatürk ilkelerinin MEGAİ’de yer almadığının düşünülmesi kabul edilemez bir durumsa da Türkiye’de eğitim politikalarının da siyasetten etkilenmesi buna en temel neden olarak gösterilebilir. Bunun da en güzel kanıtı günümüz koşullarında sürekli tartışılan “laiklik” kavramıdır. Oysa “laik eğitim, bilimsel eğitimidir, sorgulamaya, araştırmaya ve eleştirmeye dayanır (Erdem, 2005:54).

Her hükümet bütün kurumlara atadığı yetkilileri aracılığıyla kendi siyasi düşüncesine paralel bir yönetimi gerçekleştirmeye çalışır. Bu kurumlardan biri de eğitimidir. Toplumların tarihsel, sosyal, ekonomik ve kültürel gerçeklerini de dikkate alan tarzda bir eğitim verilmesi gerekliliği o toplumun varlığını sürdürmesinde önemli bir anahtar rolü oynayacağından diğer kurumların yönetimine yansıyan “değişen hükümet politikaları gerçeğinin” eğitim kurumuna daha az yansıtılması gerekliliği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu konuda Atatürk de “Cumhuriyet, düşünce, bilgi, beden yönünden güçlü ve yüksek karakterli koruyucular ister” (Tezcan, 2000,26) diyerek kurulan yeni Devlet açısından eğitimin önemine işaret etmiştir. Buna göre, öğretmen ve öğretmen adaylarının Devletçilik ilkesinin MEGAİ’de yer almadığını düşünmelerinin bir nedeni; toplumu oluşturan kurumların devletin elinde olmasına karşı olanların, eğitim kurumunda da bu düşüncelerini gerçekleştirme istekleri ve bu amaçla yaptıkları uygulamalardan öğretmen ve öğretmen adaylarının da etkilenmeleri olabilir.

Bu bulguların haricinde; eğitim açısından bakıldığında; “özellikle alt sosyo-ekonomik kesimlerin eğitimini sağlayarak, eğitimin kitle eğitimine geçişini gerçekleştirme” (Tezcan, 2000:19) olarak tanımlanan Halkçılık ilkesi ve aynı anlama gelen “fırsat ve imkan eşitliği” kavramlarının öğretmen adayları tarafından haberdarlık düzeyleri daha yüksektir. Bunun nedeni ise; eğitim sürecinde, etkilenen konumundaki öğretmen adaylarının, eğitimin yalnızca seçkin azınlığın faydalanacağı bir hizmet olmadığı gerçeğinin daha fazla farkında olmaları olabilir.

Son olarak; Atatürk'ün öğretmenlere seslenişinde “Milletimizin siyasi, içtimai hayatında, milletimizin fikrî terbiyesinde de rehberimiz ilim ve fen olacaktır (...) İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve milletin her ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur”(Akyüz, 2007: 340) sözüyle önemini vurguladığı “bilimsellik” kavramından haberdarlık düzeylerine bakıldığında öğretmenlerin aksine, öğretmen adayları lehine bir fark görülmektedir. Bunun nedeni olarak, bilimin diğer öğretim basamaklarına oranla daha fazla temele alındığı yükseköğretimde bulunmaları ve MEGAİ’de de bu ilkenin yer aldığı farkında olmaları gösterilebilir. Ancak bilim ve teknolojiye birçok gelişmenin yaşandığı günümüzde, öğretmenlerimizin çoğunun bu ilkenin amaçlarda yer aldığı yeterince bilmemesi ve belki de uygulamalarında da kullanamaması; eğitim sistemimizin bilimden, bilimsel bilgiden ve teknolojiden uzak olduğu sonucunu doğurabilir. Oysa eğitim programları ve eğitim faaliyetlerinin bilimsel esaslara dayandırılması zorunludur ve bilimden kaynağını almayan bir eğitim, eğitim olmaktan çıkar.

1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Oluşturulan çalışma formu, 99 bay ve 167 bayan olmak üzere toplam 266 öğretmen adayına uygulanmıştır. Uygulamaya katılan öğretmen adaylarının 114 (%42,9)'ünü sınıf öğretmenliği, 72 (%27,1)'sini okul öncesi öğretmenliği, 30 (%11,3)'unu ilköğretim matematik öğretmenliği, 28 (%10,5)'ini fen bilgisi öğretmenliği ve 22 (%8,3)'sini de sosyal bilgiler öğretmenliği son sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. “MEGAİ'nin eğitim sisteminde hangi düzeyde uygulandığını düşünüyorsunuz?” sorusuna ise, öğretmen adaylarının 3 (%1,1)'ü Hiç, 68 (%25,6)'i Biraz, 176 (%66,2)'si Orta, 17 (%6,4)'si Çok ve 2 (%0,8)'si de Pek çok cevabını vermiştir.

1.1 “Cinsiyet” değişkenine göre durum:

Tablo 2 incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının %64,4'ü kavramlardan haberdarken, bayan öğretmen adaylarının ise %71,9'u haberdardır. Bu verilere göre, bayan öğretmen adayları kavramların büyük çoğunluğunu erkek öğretmen adaylarından daha fazla biliyor görünmektedirler.

Tablo 2.

Cinsiyetlerine Göre Öğretmen Adaylarının Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

CİNSİYET	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Erkek Öğretmen Adayları	2104	64.4	1163	35.5
Bayan Öğretmen Adayları	3964	71.9	1547	28.1

Her ne kadar bayan öğretmen adayları amaç ve ilkelerden erkek öğretmen adaylarına göre daha fazla haberdar olsalar da; iki grup için de bu oran yeterli değildir. Çünkü Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından, Temel Eğitime Destek Projesi “Öğretmen Eğitimi Bileşeni” kapsamında hazırlanan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri’nde de belirtildiği gibi; öğretmenler, Türk Millî Eğitim sisteminin dayandığı temel değer ve ilkeler ile amaçlarının neler olduğunu bilip, bunları eğitim-öğretim faaliyetlerine yansıtılabilmelidir. Ayrıca, eğitim programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılâp ve ilkelerini ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğini temel olarak almalıdır (MEB, 2006: 41).

1.2 “Bölüm” değişkenine göre durum:

Veriler değerlendirildiğinde sınıf öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının %71,4’ü; okul öncesi öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının %74,4’ü; ilköğretim matematik öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının %55,7’si; fen bilgisi öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının %63,2’si; sosyal bilgiler öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının % 63,3’ü kavramlardan haberdardır.

Tablo 3.

Bölüm Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

BÖLÜM	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Sınıf Öğretmenliği	2689	71.4	1073	28,6
Okul Öncesi Öğretmenliği	1769	74.4	607	25,6
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	552	55.7	438	44,3
Fen bilgisi Öğretmenliği	584	63.2	340	36,8
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	460	63.3	266	36,7

Bölüm değişkenine göre veriler değerlendirilirse, MEGAI'den haberdarlık düzeyi açısından Okulöncesi Öğretmenliği bölümünde okuyanlar en yüksek sonuca ulaşmıştır. Bilindiği gibi okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, MEGAI'ye uygun olarak, çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak; ilköğretime hazırlamak; şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak; çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB, 2002). Yine okulöncesi eğitimin 17 temel ilkesi MEGAI'ye paralel olarak sevgi, saygı, işbirliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma duygu ve davranışlarını geliştirilmesini, o yaş grubu çocukların hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışlarını geliştirmeleri esasına dayanmaktadır. Bu bilgiler ışığında, Okulöncesi eğitimin, daha çok duyuşsal nitelikteki davranışların kazanılmasını temele alması yönüyle, MEGAI'yi somutladığı söylenebilir. Bu da okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının kavramlardan haberdar olma konusunda diğer branşlara göre daha başarılı olmasının bir sebebi olarak gösterilebilir.

Bir diğer veri de, ilköğretim matematik öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının MEGAI'den haberdar olma düzeylerinin en düşük çıkmasıdır. Hangi bölümden olursa olsun amaçlardan haberdarlık düzeylerinin düşük çıkması istenilen bir sonuç değildir. Ancak matematik bölümünün diğer bölümlere göre daha soyut kavramlar içermesi ve sayısal verilere ağırlık vermesi gibi sebepler bu oranın düşüklüğünün nedeni olabilir. Ayrıca matematik dersinin genel amaçlarına bakıldığında; zihinden hesaplamalar yapabilme, dört işlemi (toplama, çıkarma, çarpma ve bölme) yapabilme, problem çözebilme, problem kurabilme (Özdemir,

2006: 7) gibi daha çok eğitim-öğretimin öğretim kısmını içeren ilkelerin bulunmasının, matematik öğretmen adaylarının da eğitim-öğretim faaliyetlerinin eğitim kısmından kopmalarına sebep olduğu ve buna bağlı olarak eğitim örgütünün asıl amaçlarından giderek uzaklaşmaları olarak yorumlanabilir.

1.3 “Amaçların Uygulanma Düzeyi” değişkenine göre durum:

Tablo 4’e göre uygulamaya katılan öğretmen adaylarının çalışmada yer alan kavramlardan haberdarlık düzeyleri ile MEGAI’nin ülkemizin eğitim sisteminde uygulanma düzeyine ilişkin görüşlerinin paralellik gösterdiği söylenebilir. Amaç ve ilkelerin “Hiç” uygulanmadığını düşünen öğretmen adaylarının kavramları bilme oranları %57,3 ile diğerlerine göre en düşük değeri alırken, “Biraz” uyguladığını düşünenlerin kavramları bilme oranı %69,1, “Orta” düzeyde uyguladığını düşünenlerin oranı yine %69,1, amaç ve ilkelerin eğitim sistemimizde “Çok” uyguladığını düşünenlerin oranı %71, ve “Pek çok” düzeyinde uyguladığını düşünenlerin oranı ise % 74, ile en yüksek değeri almıştır.

Tablo 4.

Amaçların Uygulanma Düzeyi Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

AMAÇLARIN UYGULANMA DÜZEYİ	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Hiç	57	57,3	42	42,4
Biraz	1551	69,1	693	30,9
Orta	4013	69,1	1795	30,9
Çok	398	71,	163	29,
Pek çok	49	74,	17	26,

Amaçlar, örgüt kuramcılarının kullandıkları bir terim olarak, geleceğe ilişkin istenilen durum anlamına gelmektedir. Bu istenilen durumu gerçekleştirecek olan örgüttür. Bir örgütün amaçlarının olduğunun örgütün üyesi tarafından bilinmesi, üyenin rol performansını etkiler. Amaçlar örgüte yön ve anlam sağlar, onlar bir örgütün varlık nedenidirler (Aydın, 2005: 42) ifadeleriyle de önemi belirtilen, eğitim sistemimizin temeli olan MEGAI’nin bilinme oranı ile uygulanma düzeyine ilişkin görüşlerin paralellik göstermesi araştırma problemi açısından beklenen bir bulgudur.

Çünkü bu paralelliğin, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının MEGAI'yi bilme ve eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanma oranları hakkında bilgi sağlayıcı olduğu düşünülebilir. Yani amaç ve ilkeleri bilmeyen ve dolayısıyla gelecekteki eğitim-öğretim ile ilgili faaliyetlerini bu amaçlara uygun düzenleyemeyecek olan bir bireyin amaçların ülkemizin eğitim sisteminde uygulandığını düşünmemesi olağandır.

2. Öğretmenlere İlişkin Bulgular ve Yorum

229'u bay ve 200'ü de bayan olmak üzere toplam 429 öğretmen uygulamaya katılmıştır. Bu öğretmenlerin 222 (%51,7)'sinin branşı Sınıf Öğretmenliği, 33 (%7,7)'ünün Okul Öncesi, 25 (%5,8)'inin Matematik, 24 (%5,6)'ünün Fen Bilgisi, 25 (%5,8)'inin Sosyal bilgiler, 30 (%7,)'unun Türkçe, 23 (%5,4)'ünün Beden Eğitimi, 23 (%5,4)'ünün İngilizce, 4 (%0,9)'ünün Bilgisayar, 7 (%1,6)'sinin Teknoloji-Tasarım, 6 (%1,4)'sının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3 (%0,7)'ünün Özel Eğitim, 10 (%2,3)'unun Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve 4 (%0,9)'ünün de müziktir. Bu katılımcılardan 176 (%41,)'sı 1-5 yıldır, 115 (%26,8)'i 6-10 yıldır, 72 (%16,8)'si 11-15 yıldır, 27 (%6,3)'si 16-20 yıldır ve 39 (%9,1)'u da 21 ve üstü yıldır öğretmen olarak çalışmaktadırlar. Yine öğretmenlerden 129 (%30,1)'unun yöneticilik deneyimi bulunurken, 300 (%69,9)'ü de böyle bir deneyim yaşamamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 295 (%68,8)'i Eğitim Fakültelerinden, 34 (%7,9)'ü Eğitim Yüksekokullarından, 14 (%3,3)'ü Teknik Eğitim Fakültelerinden, 56 (%13,1)'sı Fen-Edebiyat Fakültelerinden, 5 (%1,2)'i İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinden, 12 (%2,8)'si İlahiyat Fakültelerinden, 8 (%1,9)'i Açık Öğretim Fakültesinden ve 5 (%1,2)'i de Mühendislik Fakültelerinden mezun olmuştur. "MEGAI'nin ülkemizin eğitim sisteminde hangi düzeyde uygulandığını düşünüyorsunuz?" sorusuna ise 13 (%3,)' öğretmen Hiç, 84 (%19,6) öğretmen Biraz, 256 (%59,7) öğretmen Orta, 65 (%15,2) öğretmen Çok ve 11 (%2,6) öğretmen de Pek çok cevabını vermiştir.

2.1 "Cinsiyet" değişkenine göre durum:

Tablo 5 incelendiğinde, erkek öğretmenlerin %62,8'i kavramlardan haberdarken, bayan öğretmenlerin % 66,7'si haberdardır. Günümüzde bayanlar, işgücünün %47,'lik bir kısmını oluşturmaktadır ve uzun yıllardır erkeklerin egemen olduğu iş dünyasında yer almaya çalışmaktadırlar (Ercan, 2008). Özellikle de öğretmenlik mesleği bayanlar tarafından daha fazla tercih edilmekte olduğundan eğitim sürecinin içinde erkeklere oranla daha çok yer almaktadırlar. Çünkü Meir'e

göre bayanlar bürokratik sınırlamalardan daha az etkilenmekte, öğretim personeli ile daha yakın ilişkiler içinde çalışmakta, değerlendirmede teknik becerilere önem vermekte, öğretimi geliştirmek için dış kaynaklardan daha çok yararlanmakta ve daha demokratik yöntemler kullanmaktadır (İlgar, 1996: 25–26).

Tablo 5.

Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

CİNSİYET	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Erkek Öğretmenler	4751	62.8	2806	37.1
Bayan Öğretmenler	4403	66.7	2197	33.3

Ayrıca Eğitim sistemi tıpkı geleneksel bir ev gibi yapılandırılmış olup; erkekler okulları yönetirken, bayanlar sınıf içinde bireyleri yetiştirmekle yetinmek durumundadır (Aksu, 2004). Bu durum bayanların erkeklere kıyasla eğitim ve öğretime daha fazla önem verdiklerini, buna karşılık erkeklerin idari işlerle, dış ilişkilere ağırlık tanıdıklarını destekler niteliktedir. Ayrıca; bayan eğitimciler daha esnek ve demokratik tavırlar göstermekte, daha titiz ve ölçülü davranmakta, herkese yeteneğine uygun yönlendirmelerde bulunmakta, işbölümü ve girişkenliğe önem vermektedirler. Erkek eğitimciler ise örgüte hâkim olmayı önemseyip daha soğukkanlı daha formal ve hiyerarşik otoriteyi öngörmektedirler. Bu genel özelliklerine bakıldığında bayanların anaç özelliklerinin de etkisiyle öğretimin dışında eğitime yani davranış oluşturmaya daha fazla önem verdiği söylenebilir. Dolayısıyla eğitimin yapıtaşısı olan, yetiştirilmesi gereken bireyin özelliklerini açıklayan MEGAI'yi erkek öğretmenlere göre daha çok bilmeleri de bu nedenden kaynaklanabilir.

2.2 “Branş” değişkenine göre durum:

Tablo 6 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin %64,2'sinin; okul öncesi öğretmenlerinin %67'sinin; ilköğretim matematik öğretmenlerinin %65,4'ünün; fen bilgisi öğretmenlerinin %65,3'ünün; sosyal bilgiler öğretmenlerinin %61,8'inin; Türkçe öğretmenlerinin %64,3'ünün; İngilizce öğretmenlerinin %68,6'sının; beden eğitimi öğretmenlerinin %59,6'sının; bilgisayar öğretmenlerinin %59,3'ünün;

teknoloji ve tasarım öğretmenlerinin %67,5'inin; rehber öğretmenlerin %71,2'sinin; özel eğitim öğretmenlerinin %69,6'sının; din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin %64,8'inin ve müzik öğretmenlerinin de % 63,6'sının kavramlardan haberdar olduğu görülmektedir.

Tablo 6.

Bölüm Değişkenine Göre Öğretmenlerin Millî Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

BRANŞ	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Sınıf öğretmenliği	4709	64,2	2617	35,8
Okul Öncesi öğretmenliği	730	67,0	359	33,
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	540	65,4	285	34,6
Fen bilgisi öğretmenliği	522	65,	270	35,
Sosyal bilgiler öğretmenliği	510	61,8	315	38,2
Türkçe öğretmenliği	637	64,3	353	35,7
İngilizce öğretmenliği	521	68,6	238	31,4
Beden eğitimi öğretmenliği	256	59,6	173	40,4
Bilgisayar öğretmenliği	78	59,	54	41,
Teknoloji ve tasarım öğretmenliği	156	67,5	75	32,5
Rehberlik	141	71,2	57	28,8
Özel eğitim öğretmenliği	69	69,6	30	30,4
Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği	201	64,8	109	35,2
Müzik öğretmenliği	84	63,6	48	36,4

Arada çok ciddi sayılabilecek farklar olmadığı düşüncesi temelinde, öğretmenlerin branşlarıyla ilgili veriler değerlendirildiğinde; bir çok branş içinde MEGAI'yi bilme konusunda en başarılı branşın Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık olduğu, bunu da Özel Eğitim öğretmenlerinin izlediği ortaya çıkmıştır. PDM (2005) rehberliği; "bireyin kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini kendine en uygun düzeyde geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirme için uzman kişilerce, bireye verilen psikolojik yardım" olarak tanımlamaktadır. Bu tanımdan yola çıkarak; rehber öğretmenlerin öğrencilere, insani değerlere saygı

duymalarını öğretme ve değişmeye, yeniliklere açık yaşantılar sağlama görevleri olduğu söylenebilir. Bunun yanında, özel eğitim öğretmenlerinin de MEGAI'ye uygun olarak engelli bireylerin; ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda, genel ve meslekî eğitim görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yardımcı olmakla görevli olduklarını söyleyebiliriz. Dolayısıyla bu yorumlardan yola çıkılarak; rehber öğretmenler ve özel eğitim öğretmenlerinin de ortak noktaları; sağlıklı davranış oluşturmaları, bireylerin eğitim hakkını kullanmalarına yardım etmeleri ve eğitim-öğretim sürecinde öğretim boyutundan çok eğitim boyutuna ağırlık vermeleridir. Bu ortak özelliklerin, MEGAI'yi diğer branşlardaki öğretmenlere göre daha çok bilmelerini ve uygulamalarını sağladığı yargısına varılabilir.

2.3 “Kıdem” değişkenine göre durum:

Öğretmenlerin MEGAI'den haberdar olma düzeyindeki kıdem değişkenine bakıldığı zaman çalışmadaki kavramlardan 1–5 yıl arası çalışan öğretmenlerin %66,1'i haberdarken, 6–10 yıl arası çalışan öğretmenlerin %64,7'si haberdardır. 11–15 yıl arası çalışan öğretmenlerin %61,9'u kavramları bilirken, 16–20 yılları arasında çalışan öğretmenlerin %61,8'i bilmektedir. 21 yıl üzerinde çalışan öğretmenlere bakıldığında ise %65, oranında öğretmenin kavramları bildiği görülmektedir.

Tablo 7.

Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

KIDEM	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
1–5 yıl arası	3839	66,1	1969	33,9
6–10 yıl arası	2456	64,7	1339	35,3
11–15 yıl arası	1471	61,9	905	38,1
16–20 yıl arası	551	61,8	340	38,2
21 yıl ve üstü	837	65,	450	35,

Eldeki verilere göre öğretmenlerin meslek yılı arttıkça MEGAI'den haberdarlık düzeyinin düştüğü söylenebilir. Bu düşüş oranı çok anlamlı

gözükmemektedir ancak bu düşünüş zamanla tecrübe sahibi olan öğretmenler için beklenmeyen bir durumdur. Böyle bir sonuç bizi, üniversitelerden mezun olarak öğretmenlik mesleğine başlayan bireylerin zaman içerisinde, MEGAI'yi ve dolayısıyla eğitim örgütünün asıl amacını daha az anımsadığı sonucuna götürmektedir. Oysaki amaçlar, bir örgütün varlık nedenidirler. Öğretmenlerin eğitim örgütünün çalışanları olarak zamanla MEGAI'den haberdarlık düzeylerinin düşmesi örgütün devamlılığını sarsabilir. Diğer yandan, öğretmenler meslek hayatları boyunca birçok mesleki eğitim çalışması olarak MEGAI'den haberdar edilmektedir. Buna rağmen MEGAI'nin bilinme düzeyindeki bu düşünüş mesleki eğitim çalışmalarının yeterli düzeyde olmadığı bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Öte yandan, Gümüş (2006)'ün "Mesleki eğitim çalışmaları, bu çalışmalarda görevli eğitim elemanlarının ve verilen sürenin yetersiz olması, yöneticilerin mesleki çalışmaları düzenlerken keyfi davranmaları ve bu nedenle katılan öğretmenlerin daha çok dinleyici konumunda olması, yapılan çalışmaların uygulamalı olarak verilmemesi ve günümüz koşullarına uygulanması gerekliliği nedeniyle faydalı olmamaktadır." şeklindeki tespiti de bu yargıyı destekler nitelikte gözükmektedir.

2.4 "Yöneticilik deneyimi" değişkenine göre durum:

Tablo 8 incelendiğinde; MEGAI'nin yöneticilik deneyimi olan öğretmenler tarafından %64,5 oranında bilindiği ve yöneticilik deneyimi olmayan öğretmenler tarafından ise %64,7 oranında bilindiği görülmektedir. Deneyimi olan öğretmenler ile böyle bir deneyim yaşamamış öğretmenlerin MEGAI'den haberdar olma düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmaması şaşırtıcı bir sonuçtur. Aydın (2005: 180)'a göre; toplumsal bir düzenleme olan okul, farklı değerlere sahip bireylerin kasıtlı olarak bir araya getirildiği, bir yandan her bireye kendi değer yargılarını, inançlarını durulaştırma ve netleştirme fırsatı ve olanağı sağlarken bir yandan da bireylerin ortak değerler etrafında bütünleştirilmesinin sağlandığı yerdir. Bu ortak değerler ise MEGAI'dir. Okulun amaçlarını gerçekleştiren, yapısını yaşatan ve havasını koruyan iç öğelerin lideri olan okul müdürü (Bursalıoğlu, 2005: 40) nün görevi ise; Millî Eğitimin temel ilkelerine bağlı kalarak, Millî Eğitimin Genel amaçları ile okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere gerekli insan ve madde kaynaklarını sağlamak, alınan kararlar ve hazırlanan planlar doğrultusunda okulu yönetmektir (Taymaz, 2007: 86). Dolayısıyla okulda çalışan işgörenleri örgütleyen ve çalışmaları yönlendiren kişi olarak okul müdürünün MEGAI'yi herkesten daha iyi bilmesi beklenir.

Tablo 8.

Yöneticilik Deneyimi Değişkenine Göre Öğretmenlerin Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

YÖNETİCİLİK DENEYİMİ	Doğru Cevap		Yanlış Cevap	
	N	%	N	%
Yöneticilik Deneyimi Olanlar	2745	64,5	1512	35,5
Yöneticilik Deneyimi olmayanlar	6409	64,7	3491	35,3

Ülkemizde öğretmenler ve okul müdürleri arasında aldıkları eğitim ve sahip oldukları bilgi bakımından çok da farklılık bulunmamaktadır. Bunun bir sonucu olarak da okullarımızın, eğitim örgütlerinin yönetiminde temele alınması gereken amaç ve ilkelerden çok da haberdar olmayan yöneticiler tarafından nasıl yönetildiği ise üzerinde tartışılması gereken bir konudur.

2.5 “Mezun Olunan Fakülte” değişkenine göre durum:

Öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye göre MEGAİ’den haberdar olma düzeyleri ile ilgili verilere bakıldığında; eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin %64,4’ü, yüksekokul mezunu olan öğretmenlerin %65,4’ü, teknik eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin %65,4’ü, fen-edebiyat fakültesinden mezun olan öğretmenlerin %65,6’sı, İktisadi ve idari bilimler fakültesinden mezun olan öğretmenlerin %67,3’ü, ilahiyat fakültesi mezunu olan öğretmenlerin %60,6’sı, açık öğretimden mezun olarak öğretmenlik yapanların %65,5’i ve son olarak da mühendislik fakültesinden mezun olan öğretmenlerin %69,7’sinin kavramlardan haberdar oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 9.

Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Öğretmenlerin Milli Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeyleri

MEZUN OLUNAN FAKÜLTE	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Eğitim Fakültesi	6267	64,4	3468	35,6
Yüksekokul	734	65,4	388	34,6
Teknik Eğitim Fakültesi	302	65,4	160	34,6
Fen-Edebiyat Fakültesi	1212	65,6	636	34,4
İdari ve İktisadi Bilimler	111	67,3	54	32,7
İlahiyat Fakültesi	240	60,6	156	39,4
Açık öğretim	173	65,5	91	34,5
Mühendislik Fakültesi	115	69,7	50	30,3

Elde edilen verilere göre farklı fakültelerden mezun olan öğretmenlerin MEGAI'den haberdar olma düzeyleri bakımından aralarında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu şaşırtıcı bir sonuçtur, ancak hangi fakülteden mezun olursa olsun mesleğe başlayan bütün öğretmenlerin aynı stajyerlik eğitiminden geçmesi ve aynı mesleki eğitim çalışmalarında yer almaları MEGAI'yi birbirlerine yakın düzeyde bilmelerinin sebebi olarak görülebilir. Eğitim yüksekokulu ve teknik eğitim fakültelerinde aynı eğitim derslerinin verilmesi de bu fakültelerden mezun olan öğretmenlerin amaç ve ilkelerden haberdarlık düzeylerinin aynı oranda çıkmasının göstergesi olabilir.

Uçan'a göre, günümüzde değişik alanlardan gelip öğretmenlik yapanlar bulunmaktadır. Bunların başında sınıf öğretmenleri gelmektedir. Ülkemizde hâlihazırda görev yapmakla olan sınıf öğretmenleri farklı alan ve kademelerdeki okullardan mezun olarak öğretmenliğe başlamışlardır. Ancak, artık öğretmenlik sadece fakülte mezunlarına açık bir meslek durumuna gelmiştir. Bunun yanı sıra, zaman zaman diğer fakültelerin mezunları da "öğretmenlik bilgisi sertifikası" sahibi olmak şartıyla öğretmenlik için başvuruda bulunabilmektedirler. Öğretmenlerin yetiştirildikleri kurumlarda söz edilen alanlarda gerekli eğitimi almaları gerekmektedir. Bu kurumların başında eğitim fakülteleri gelmektedir (Kahyaoglu, 2007: 74). Dolayısıyla eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin MEGAI'den daha fazla haberdar olması beklenir. Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirmekle görevlidir ve bu nedenle yetiştirdiği öğretmenlerin meslekte diğer fakülte

mezunlarına göre daha donanımlı olmaları beklenir. Ancak araştırmanın sonucundan da anlaşılacağı gibi, bu durum ülkemiz koşulları için çok da geçerli değildir. Tekişık (2008)'ın belirtmiş olduğu, “Ülkemizde; 1973'te yürürlüğe giren Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde “Öğretmenlik; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleğidir.” denmesine rağmen ülkemizde 34 yıldan beri arzu edilen kalitede öğretmen yetiştirilememiştir. Kanunun bu açık hükmüne rağmen 1970'li yıllarda, öğretmenlik mesleğine ve öğretmen yetiştirmeye pedagojik yönden değil, ideolojik yönden bakılmaya başlanmış ve öğretmenlik mesleğine, öğretmen yetiştirmeye önem verilmez olmuştur. Hiçbir okulun sınavını kazanamayan öğrenciler öğretmen okullarına alınarak 1978'de 76 bin öğretmen adayına 40 günde öğretmenlik diploması verilmiş, mektupla öğretim yöntemiyle de 40 bin kişi öğretmenlik diploması almıştır. Öğretmen yetiştiren okullar, 1982'de üniversitelere devredildikten sonra, üniversiteler öğretim elemanı, program ve diğer alt yapı yetersizlikleri ve en önemlisi eski öğretmen okulu anlayış ve geleneğinin daha üst düzeyde sürdürülememesi nedeniyle arzu edilen kalite ve sayıda öğretmen yetiştirememiştir, görüşü de bu yargıyı destekler niteliktedir.

2.6 “Amaçların Uygulanma Düzeyi” değişkenine göre durum:

Araştırmaya katılan öğretmenlerden “MEGAİ'nin ülkemizin eğitim sisteminde hangi düzeyde uygulandığını düşünüyorsunuz?” sorusuna “hiç” yanıtını verenlerin kavramları bilme oranı %60, “biraz” cevabını verenlerin oranı %63, “orta” düzeyde uygulandığını söyleyenlerin oranı %65, “çok” uygulandığını düşünen öğretmenlerin oranı %65,6 ve “pek çok” uygulandığını söyleyenlerin bilme oranı ise %69,1, olarak bulunmuştur. Verilerden de anlaşıldığı gibi MEGAİ'nin ülkemizin eğitim sisteminde “pek çok” uygulandığını düşünen öğretmenler bu görüşlerini destekler nitelikte olarak kavramları diğerlerine oranla daha fazla bildikleridir. Ayrıca hiç uygulanmadığını düşünen öğretmenlerin kavramları bilme oranı da en düşük olarak bulunmuştur.

Tablo 10.

Amaçların Uygulanma Düzeyi Değişkenine Göre Öğretmenlerin Millî Eğitimin Amaç ve İlkelerinden Haberdar Olma Düzeleri

AMAÇLARIN UYGULANMA DÜZEYİ	Doğru cevap		Yanlış cevap	
	N	%	N	%
Hiç	259	60,4	170	39,6
Biraz	1745	63,	1027	37,
Orta	5491	65,	2957	35,
Çok	1408	65,6	737	34,4
Pek çok	251	69,1	112	30,9

MEB tarafından çeşitli kurumların katılımıyla hazırlanan ve 2005 yılında son hali verilen Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri arasında yer alan 31 alt yeterlikten birisi de “program ve içerik bilgisi”dir. Bu maddeye göre öğretmen, eğitim-öğretim faaliyetlerinin Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yürütülmesinin gereği ve önemine inanır, Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkelerini plân ve uygulamalarına yansıtır ve öğretme-öğrenme sürecini, Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yürütür (MEB, 2008). Gerek hizmet öncesi gerekse hizmet içi eğitimlerde önemi vurgulanan MEGAI’nin öğretmenler tarafından uygulanma düzeyi ve kavramları bilme oranı arasındaki tutarlılık; eğitim sistemimizde amaç ve ilkelerin “Hiç” uygulanmadığını düşünen öğretmenlerin kavramları bilmemelerini haklı göstermez. Tam tersi olarak MEGAI’nin uygulanmadığını düşünen öğretmenlerin bu eleştirel tutumları nedeniyle kavramları daha fazla bilmeleri beklenir. Ancak aksi şekilde amaç ve ilkelerin eğitim sistemimizde uygulanmadığını düşünen öğretmenlerin kavramları daha az bilmeleri, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerini yeterli oranda taşıma konusunda sorunlu oldukları ve eğitim-öğretimde amaç ve ilkeleri ihmal ettikleri sonucunu doğurabilir.

SONUÇ

Çalışmanın verilerine bakıldığında, öğretmen ve öğretmen adayları MEGAI’den yeterli olmamakla birlikte haberdar görünmektedir. Ancak değişkenler tek tek incelendiğinde şaşırtıcı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları için bu değişkenleri incelediğimizde; bayanların, okul öncesi öğretmenliği son sınıfta okuyanların ve amaçların eğitim sistemimizde “pek çok” düzeyinde uygulandığını

düşünenlerin kavramları bilme oranlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın diğer boyutunu oluşturan öğretmenler için bu sonuçlar değerlendirildiğinde ise; bayanların, rehber öğretmenlerin, 1–5 yıllık öğretmenlerin, yöneticilik deneyimi olmayanların, mühendislik fakültesi mezunlarının ve amaçların eğitim sistemimizde “pek çok” düzeyinde uygulandığını düşünenlerin kavramları bilme oranlarının daha fazla çıktığı görülmektedir. Bu sonuçların yanı sıra araştırma problemi açısından beklenmedik sonuçlar da ortaya çıkmıştır. Ulaşılan verilerdeki bazı kavramların bilinme yüzdelerinin düşüklüğü, bazı branşlardaki öğretmenlerin kavramları bilmede yetersiz kalmaları, tecrübeli öğretmenlerin amaçlardan haberdarlık düzeylerinin düşüklüğü, yöneticilik deneyimi olanların olmayanlara göre amaç ve ilkelerden çok daha fazla haberdar olması gerekirken, böyle bir bulguya rastlanmaması ve eğitim fakültesinden mezun olanların amaç ve ilkeleri bilme konusunda bazı fakültelerin gerisinde kalması bu sonuçlara verilebilecek örneklerdendir. Genele bakıldığında ise Atatürk ilkelerinin çoğunun haberdarlık düzeyi düşük olan kavramlar arasında yer alması üzerinde düşünülmesi ve tartışılması gereken bir bulgudur. Bu araştırmanın sonuçlarının da gösterdiği gibi, artık şimdiki ve gelecekteki eğitim sistemimizde Atatürk ilke ve inkılaplarının farkında olmayan, Atatürkçülüğü sadece şekilcilikten ibaret olarak gören (görecektekiler) öğretmenler bulunmaktadır. Oysa millî eğitiminin, millî devletin en temel ve en stratejik kurumlarından biri olduğu (Şişman ve Taşdemir, 2008:5) düşünüldüğünde; bireylere kazandırılmak istenen nitelikler olarak tanımlanan amaçların ve eğitim-öğretime biçim veren ilkelerin öğrencilerin öğrenmesinden sorumlu olan öğretmenler ve öğretmen adaylarının tamamı tarafından bilinmesi gerekir. Aksi takdirde, eğitim-öğretimin eğitim boyutu ihmal edilmiş, sadece bilgilerle donanık ancak toplumdaki uzak, diğer bireylerle ortak değerleri, inançları ve kültürü benimseyememiş ve yalnız bireyler yetiştirilmiş olur.

ÖNERİLER

Araştırma ile ilgili, süreç ve ulaşılan sonuçlar dikkate alındığında öğretmen adaylarına, öğretmenlere ve bu konuda araştırma yapacak olanlara ayrı ayrı şu önerileri sunmak yararlı olabilir.

- Öğretmenler ve öğretmen adayları; MEGAI’yi bilmeli, uygulamalı ve bu, öğretmenlerin denetiminde bir ölçüt olarak bulunmalıdır.
- Öğretmenler için 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu içinde yer alan Millî Eğitim’in Genel Amaç ve İlkelerini içeren hizmet içi eğitim

semineri düzenlenmeli ve öğretmenler bu konuda uzmanlar tarafından bilgilendirilmelidir.

- Öğretmen ve öğretmen adayları, siyasetten kaynaklanan tüm olumsuz faaliyetlere rağmen, Atatürk'ün ilke ve inkılaplarına sahip çıkmalı ve bunu yeni nesillere her zamankinden daha çok öğretmelidir.
- Yöneticiliğin deneyimli öğretmenler tarafından yapılması yerine, bu alanın öğretmenlikten farklı bir uzmanlık alanı olduğu kabul edilmeli ve yöneticilik konusunda lisansüstü eğitim almış öğretmenlerin yöneticilik yapmaları sağlanmalıdır.
- Öğretmen yetiştiren okulların istenilen niteliklere sahip öğretmen yetiştirmeleri için eğitim ve öğretimin kalitesi artırılmalıdır.
- Aday öğretmenlere göreve başlamadan önce verilen stajyerlik eğitiminin kalitesi artırılmalı ve değerlendirme ölçütlerinde objektif olunması sağlanmalıdır.
- MEGAI'nin bilinme oranı ile ilgili bu araştırma uygulanma oranlarının tespiti konulu çalışmalarla desteklenmelidir.
- Yine bu araştırma özellikle bilinmeyi etkileyebilecek değişkenlerin tespiti ile ilgili araştırmalarca desteklenmelidir.

Kaynaklar

- Aksu, M. (2004). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yöneticilik eğilimleri: Malatya ili örneği, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(8).
- Akyüz, Y. (2007). *Türk eğitim tarihi (M.Ö. 1000- M.S. 2007)* (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aydın, M. (2005). *Eğitim yönetimi* (7. Baskı). Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (2005). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış* (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dewey, J. (2008). *Okul ve toplum*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirtaş, H. ve Güneş, H. (2002). *Eğitim yönetimi ve denetimi sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Düzcan, E., Zincir M. (2004). Bilimsel üretim ve üniversite tartışılırken yanıtlanması gereken bir kaç soru. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 4(1).

- Ercan, Y. (2006). Okullarda örgütsel güven düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 16.
- Erdem, A. R. (2005). *Etkili ve verimli –nitelikli- eğitim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdem, A. R. (2007). Örgün eğitimde kullanılan ders kitaplarıyla Türk milli eğitimin amaçları ve temel ilkeleri arasındaki ilişki. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 7(4).
- Gümüş, C. (2006). *Milli eğitim bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin zorunlu olarak katıldıkları mesleki eğitim çalışmalarının değerlendirilmesine ilişkin uygulamalı bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Güneş, M. ve Güneş, H. (2003). *Türkiye’de eğitim politikaları ve sivil toplum*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- İçer, M. M. (1997). *Türkiye’de eğitim sisteminin genel amaçları ve temel ilkelerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- İlgar, L. (1996). *Eğitim yönetimi, okul yönetimi, sınıf yönetimi*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Kahyaoglu, M. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterliliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1).
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim sistemimizde öğretmen yetiştirme politikamıza genel bakış. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Yıl:28, Sayı: 299.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2002). *36–72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006). *Temel eğitime destek projesi “öğretmen eğitimi bileşeni” öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri*. Ankara:MEB İnternette 04 Temmuz 2008 tarihinde elde edilmiştir: <http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/otmg/Yeterlikler.pdf>
- Okçu, D. (2007). Eğitim hakkı ve tarihsel gelişimi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1).

- Onüçler, G. (1995). *Öğrencilerin başarı algılamaları ile 'Türk millî eğitimi'nin amaçları' arasındaki tutarlılık*. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, B. (2006). *Devlet okulları ve özel okullarda ilköğretim matematik dersi öğretim amaçlarının gerçekleştirilme düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Psikolojik Danışma Merkezi (2005). *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Nedir?* İnternette 07 Temmuz 2008 tarihinde elde edilmiştir: <http://www.psikodan.com/yazi/psikolojik-danismanlik-ve-rehberlik-nedir>
- Şişman, M. ve Taşdemir, İ. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2005). *Okul yönetimi* (8. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Tekışık, H. H. (2008). Millî eğitimde öğretmen, okul yöneticisi ve müfettiş yetiştirme seferberliği gerekiyor. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı 352.
- Tezcan, M. (2000). *Atatürk ve eğitim bilimleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Toprakçı, E. (2008). *Sınıfa dayalı yönetim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Turan, H. (2001). *Liselerde okutulması önerilen tarih ders kitaplarının içeriğinin Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarıyla tutarlılığı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A. (2002). Avrupa ve ABD karma eğitimi sorguluyor, Türkiye ısrar ediyor. *Zaman Gazetesi* (18.04.2008). İnternette 03 Temmuz 2008 tarihinde elde edilmiştir: <http://arsiv.zaman.com.tr/2002/04/18/egitim/h1.htm>

Summary

TEACHERS AND TEACHER CANDIDATES' AWERANESS LEVEL ABOUT GENERAL GOALS AND PRINCIPLES OF TURKISH NATIONAL EDUCATION

Erdal TOPRAKÇI* Hilal YÜCEL**

Asuman BİLBAY¹ Esen BAĞCIVAN²

İlknur ÇAKIRER³ İlkay BAYRAKTUTAN⁴

Introduction

Since the beginning, it is unavoidable for human being to cooperate with others to meet their needs. As a result of this interaction, some organizations (institutions) are founded in society. One of those institutions is the education organization. Education is the activity of helping new generations to acquire necessary knowledge, skills and understanding; and to develop their personalities with the aim of preparing them for the social life. Considering education an indispensable organization for society, its basic aim to be realized at acceptable level for all societies is that helping the children and youth to adapt their society healthily and fruitfully. Each society/country may express this aim was stated under the subtitle of “Overall Objectives and Principles of National Education (OOPNE)” of Fundamental Law of National Education with the number of 1739, accepted in 1973.

Studies on OOPNE are only a few and no study was found handling the awareness levels of teachers and candidate teachers who have vital importance in realization of aims about OOPNE which forms the basis of Education System. The aim of this study is to contribute to the developments of precautions for the possible gaps by determining the awareness levels of candidate teachers who are in the last classes and present teachers about the OOPNE.

Address for correspondence: * Doç. Dr., C.Ü. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, erdaltoprakci@gmail.com; ** Arş. Gör., C.Ü. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, ^{1,2,3,4} Öğretmen

Method

This is a descriptive study. Qualitative data collection techniques were used through document analysis and metaphors. First, OOPNE was examined. During this examination, “a list of concepts” was formed by determining totally 37 key concepts which were accepted expressing the aims and principles of national education system. This was done by selecting only one concept for the aims and principles which mean the same. Then metaphors such as cartoons, anecdotes, fables, photographs were collected by the researchers and of these were determined assuming that they could reflect the 37 concepts accepted earlier in the list. Data gathering form established by matching the key concepts and metaphors was subjected for different evaluations by 176 participants to increase the reliability of the form via data triangulation method. After evaluations, four key concepts were united with their similarities, nine metaphors which found incompatible with nine key concepts were replaced with new ones within the views of the researchers and finally “the concept list” that contains 33 key concepts was obtained. A scale comprising also the items in this (qualifying OOPNE) list was developed with three choices, two of the choices describing the metaphors, yet they were formed from the expressions that didn't use for OOPNE. The form was given its final shape by adding some variables (such as sex, branch, application level of aims for candidate teachers; and sex, branch, seniority, experience in administration, faculty graduated and application level of aims for teachers).

The form prepared after all these stages was put to the application for the purpose of determining the awareness levels of teachers and candidate teachers about OOPNE. After application, while presenting the percentage and frequencies of true and false answers in tables for 33 concepts comprising the research form, these 33 items and number of involved people (N) were multiplied (33xN). The population of this study is the teachers who work in Sivas city center and candidate teachers who are in the last class of Education Faculty of Cumhuriyet University. Sampling of the study was formed 429 teachers and 266 candidate teachers were selected as the sample.

Findings

When the data gained after the research form that was prepared by matching of metaphors with the concepts expressing OOPNE applied to the teachers and candidate teachers were evaluated the awareness level about OOPNE for teachers

was found 64,7%, while it was found 69,1% for candidate teachers. As it seen in scores/figures, candidate teachers seem that they are aware of OOPNE more than teachers. When each concept is taken separately, “Education right” and “Training positive, creative and productive individuals” were found the most known concepts among candidate teachers with a rate of 94,4% while “Training people who have a broad world view and common sense” was found the most known concept among teachers with a rate of 93%. On the other hand, the concept of coeducation which is expressed as “It is essential that boys and girls take education together in schools” in OOPNE was found the least known concept with the score of 17,3% for candidate teachers and 14,5% for employed teachers. Except these mentioned concepts, the findings that concepts of “Habit formation for working together and preparation for life”, “Training individuals who are open to innovations”, “Secularism”, “Training physically healthy individuals”, “Statism”, “Individuals who appreciate personality and free enterprise”, “Family love” and “Republicanism” found less known among both teachers and candidate teachers are significant findings of the study.

When the data from the candidate teachers who form the first dimension of the research examined, it was seen that knowledge levels of the following groups were higher than the others; candidate girl students, last year students in pre-school education and the ones who think that aims were applied at a very high level in our education system.

As for the teachers who form the other dimension of this research, it was found that knowledge levels the following groups were higher; female teachers, counselor teachers, teachers having 1-5 years of experience, teachers having no administrating experience, teachers graduated from engineering faculties and teachers who think that aims were applied at a very high level in our education system.

Results and Proposals

Examining the data of the study, teachers and candidate teachers seem that they are aware of the OOPNE although it is not enough. Yet examining the variables one by one, surprising results could emerge. Some of these results are the percentage lowness of information about some concepts, insufficiency of some branch teachers of these concepts, lowness of awareness level of some experienced teachers about the objectives, having no findings related to higher awareness level of teachers with administration experience as they are expected the opposite and education faculty

graduates' coming even after some other, faculties' graduates about knowing the objectives and principles. Looking generally, it is another finding to be discussed and considered seriously that concepts related to Atatürk's principles are also among the lower awareness levels. As the findings show, there are teachers who are (going to) unaware of Atatürk's principles and revolutions and see Atatürk's legacy just as formalism in present and future our education system.

Considering the results and process of the study, several proposals could be put forward for teachers, candidate teachers and researchers. Teachers and candidate teachers have to know OOPNE, behave accordingly and this has to be a criterion for teacher inspection. Teachers have to be taken to in-service training on general objectives and principles of National Education Basic Law with the number 1739. Teachers and candidate teachers have to claim Atatürk's principles and revolutions and teach them to the young generations more seriously than ever, although all negative activities stem from politics. The quality of education and instruction be increased in Education Faculties, so that they could train teachers having desirable qualities. This research related with awareness rate of OOPNE should be supported especially with the studies determining the application rates and variables that could affect the awareness of OOPNE.